

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelman
Károly* könyvkereskedő
vállalván magára, az előfizet-
ések, nyilvánt. és hirdetésdíjak
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások ide
intézendők.

A trónbeszéd.

— A parlament megnyitása. —

A mi április 8-án még oly két-
séges volt, valóra vált. A parlament
kapui megnyitak.

Elhangzott a nemzeti zászló-
di-zt sajnosan nélkülöző királyi vár
tróntermében a trónbeszéd, mely-
lyel a király az országgyűlést a mult
kedden megnyitotta.

Ez a trónbeszéd az idők nagy
változásáról és e változást előidéző
korszak nagy erejéről tesz tanu-
ságot. Általánosságban kielégíthet
mindeneket, mert amit az új ország-
gyűlés megoldandó feladataiul meg-
jelölt, mind nagyon lényeges és fon-
tos. Az alkotmányos szükségletek
tedezése, természetes. A külfölddel
és Ausztriával való gazdasági visz-
nyok rendezése sürgős és elkerül-
hetlen. A hadügyi költségek fedezése,
bár terhes, de szinte elkerülhetlen.
Az általános szavazati jog s illetve
az új választási törvény megalko-
tása, korszakos reform. Az alkot-
mánynak biztosítékokkal való ellá-
tása érdekében az önkormányzat

jogkörének biztosítása, a közigazga-
tási bíróság hatáskörének kitágítása,
a bíróságok teljesebb függetlenségé-
nek megóvása, a képviselő választá-
sok tisztaságának az oltalma, mind
oly új tételek, melyek eddig soha
egyetlen kormány programjain nem
szerepeltek s mindenki részéről a
legnagyobb lelkesedéssel és örömmel
fogadhatók.

De ha szétboncolva, részletei-
ben és egyenkint vizsgáljuk meg a
trónbeszéd kijelentéseit, annak egyes
helyei és kifejezései valóban aggo-
dalommal töltenek el bennünket.

Új dolgok ezek is, csak hogy
elszomorítóan ujak.

Megszabja a trónbeszéd, hogy
mit kell, mit lehet és mit
nem szabad ennek az ország-
gyűlésnek megtennie.

Az országgyűlések Magyaror-
szágon szabad cselekvésükben még
eddig korlátozva soha nem voltak.
Most ez is megtörtént. Ez egészen
új dolog. De határozattan visszaesés.

A visszaesést legszembeszökőbbé
teszi, a választási törvény, a mely-

nek felemlítésénél megállapítja a trón-
beszéd nemcsak azt, hogy minő
alapokon készítendő az el, de meg-
vonja azon határokat is, a melyek
keretében megalkotandó leszen.

A választási törvényazonbankét-
ségtelenül a szoros értelemben vett
belügyek közé tartozik s kétség-
telen az is, hogy a belügyekben
még eddig a kormányoknak előzetes
jóváhagyás mellett, szabad keze volt.
Most pedig e kérdésben nemcsak-
hogy a kormány keze köttetett meg,
de az országgyűlés is előírás szerint
kötelezett eljárni. Ez oly súlyos visz-
szaesés, mely komoly aggodalomra
ad okot.

A trónbeszéd többi részében is
vannak kisebb-nagyobb aggodalomra
okot adó helyek, de azokra most
nem térünk ki, nem akarván az
események elé vágni, hanem várjuk
hogy a mostani örvendetes egyet
értésben levő nemzet és király
hogyan gondoskodik a maga jövő-
jéről.

T Á R G A.

Ifjuságomból.

— THOMA LAJOS —

Wernerék Henrikje mondta, hogy az
anyja megtiltotta neki a velem való együtt-
léte. Mert a modorom nagyon durva és
mert bizonyosra veszi, hogy nemsokára
kicsapnak. Azt mondtam a Wernerék Hen-
rikjének, hogy füttyölök az édes anyjára és
örülök, hogy nem mehetek többé hozzájuk,
legalább nem látom a sok házi piszkot.

Erre azt válaszolta Henrik, hogy egy
komisz fráter vagyok, amire én egy hatal-
masat ütöttem öklémmel az arcába és úgy
lődtottam a kalyha felé, hogy a földre
esett. Azután egy fogát törte el és bár-
sony nadrágján egy feltűnő szakadás volt.
Délután bejött osztályunkba a pedellus
és azt jelentette, hogy a rektor ur kéret
magához.

Kimentem és az ajtónál olyan grimaszt
vágtam, a mivel megröhögtem az egész
osztályt. Wernerék Henrikje nem nevetett,
mert nem volt akkor az iskolában, mivel
hogy hijával volt az egyik fogának.

Lementem a rektorhoz, aki zöld sze-
meivel nagyon szigoruan nézett rám.

— Itt vagy megint, neveletlen kölyök, —
mondá, — kíváncsi vagyok, vajjon mikor
fogsz bennünket jelenlétedtől megszabadítani?

Ugy gondoltam, hogy nagyon örülnék,
ha ettől a kiállhatatlan fickótól megszaba-
dulnék, de nem szóltam, hanem hagytam őt
beszélni tovább.

Voltaképp mi is akarsz te lenni
— kérdezte, — te züllött teremtes, te?
Azt hiszed talán, hogy még valaha elvégzed
a latin tanulmányokat?

Azt feleltem, hogy igenis hiszem. Ezzel
rám támadt és ordított, hogy künn meg-
hallotta a pedellus, a ki mindent elmondott.
Azt mondta a rektor, hogy a betörök ter-
mésze van bennem és hogy egy kafilmai
exisztencia vagyok és hogy legfeljebb egy
közönséges iparos vállhat majd belőlem,
végül, hogy az ó-korban is minden elve-
temült ember olyképen kezdte pályáját
mint én.

— Werner miniszteri tanácsos volt
nálam, mondta és lerajzoltam előttem fiának
szánalmas állapotát.

Ezután hat órai karcert kaptam, az
anyám pedig számlát a miniszteri tanácsos-
tól tizenyolc márkáról, mert annyiban
volt a Henriknek a nadrágja.

Az anyám nagyon sirt. Nem a pénz
miatt, noha abból sem volt valami sok neki,
hanem azért különösen, mert megint valami
rosszat kezdtem. Szörnyen boszankodtam,
hogy az anyámnak annyi baja van velem és
föltettem magamba, hogy a Wernerék Hen-
rikje ezért megjárja.

A miniszteri tanácsos ur nem adta
vissza nekünk az elszakított nadrágot, noha
helyébe egy újat kért.

Vasárnap templom után a rektori hiva-
talba zártak, a mi nagyon unalmas volt.

A szobában a rektor két fia volt. Az
egyik fordított és valahányszor a rektor
belépett, nagyban forgatta a vastag szótá-
rat és úgy tett, mintha szörnyü szorgalmas
volna.

— Mit keresel fiam, — kérdé a rektor.

A fiu nem felelt azonnal, mert szája-
ban még nem volt megrágvá a kenyér.
Végre mégis lenyelte és azt mondta, hogy
egy görög szót keres, amelyre nem tud rá-
bukkanni. Pedig ebből mi sem igaz, mert
hiszen egész idő alatt nem is tett egyebet,
mint kenyeret falatozott, a mit én nagyon
jól láttam.

A rektor azonban mégis dicsérte őt
és olyas valamit mondott, hogy az istenek
az erény elé az izzadságot tették.

Azután bejött a rektor felesége is, a
ki szintén dicsérte a fiát. Majd délebed lett
és mindnyájan kimentek. Én ott maradtam
és nem kaptam semmi ennielöt. De az
nem boszantott, mert volt nálam szalámi
és gondoltam, hogy bezzeg örülne a rektor
sovány fia, ha annyit kapna, mint a mennyit
én ettem. A mint végeztem az ebéddel,
nyomban hozzá fogtam Ubrik Borbála
historiájának az olvasásához.

Osztrákok a tulipán ellen.

Nagyarányu hatalmas mozgalomra nőtte ki magát rövid, néhány hét alatt nemzetünk legújabb történetének legszomorubb pillanataiban megindított tulipán-akció. Az eszme páratlan gyorsasággal hódított, az eszme diadalmaskodott, az ige testté lőn s immár széles e hazában mindenütt ott pompázik a gyönyörű tulipán. Minden magyar gondolkodású és érzésű honleány és honfium keblén ott látható a tulipán-jelvény, mely egy ország, egy nemzet hazafias irányban való törhetetlen haladását jelenti. A tulipánnak a magyar lelkekbe való plántálásával egyidejűleg azon kötelmeket is róttuk magunkra, hogy hadat indítunk minden ellen és minden téren, mely szabad fejlődésünket gátolja, mely haladásunkat akadályozza.

És hogy mennyire komolyan fogtuk fel az egyszer hivatásunkat, hogy mily lelkesedéssel karoltuk fel legszentebb ügyünket: nemzetünknek minden vonalon való meg erősödésének nagybecsű eszméjét, semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy osztrák sógoraink egyszerre csak feljajdulnak. Hála Istennek, hogy felszisszennek, ez már határozottan jó jel; amellet bizonyítván, hogy végre-valahára elevenükre tapintottunk.

Elég szomorú, hogy évtizedeken keresztül kellett nyögnünk az ausztriai ipar invázióját és nem tudtunk ellene diadalmasan védekezni, sőt — ami még szomorubb — nem is tettünk kísérletet, hogy valamiképpen ellen-súlyozzuk az erős és szívós osztrák áramlatot. Nemtörődőséggel, egykedvűséggel fogadtuk az ausztriai gyárosok, nagyiparosok és kereskedők térfoglalásait; nem volt egy szavunk, egy vétünk, hogy utját álljuk ennek a szemérmetlen beözönlésnek. Ezalatt meg igen csenevész, nagyon gyenge és vérszegény iparunk még lejjebb jutott a lejtőn, mi magunk segítettük még jobban elnyomni iparunkat, mert nekünk magunknak nem volt bizalmunk a hazai ipar termékeinkhez, noha, mint később látnivalóvá lett, iparosaink sikeresen tudták felvenni a versenyt az ausztriai kollégáikkal, ugy minőség, mint ár tekintetében. Így nem csoda, ha komoly, nagy szaktudással rendelkező iparosaink nem tudtak zöld ágra vergődni, s hol kivándoroltak, hol pedig éppen hogy el-eltengették valahogy életüket. Természetesen minden támogatás és segély híján bizony a legkiválóbb iparosok is elvesztették kedvüket, energiájukat, s a helyett, hogy önálló,

jeles munkák készítésével foglalkoztak volna, a biztosabb megélhetést nyújtó — bár felette silányul fizető — kontár munkára adták magukat, a minél nem a kivitel, hanem a menyiség volt a fő. De hát élni kellett s ezért kénytelenek voltak az iparágak leglenézettebb fajtát kultiválni, hogy legyen betéví falatjuk.

Azonban egyet fordult a világ. A magyar nemzetnek megnyílt a szeme és tisztán kezd látni. Rájött arra, hogy az osztrákok kénye-kedvének, szeszélyeinek vol huzamosabb idő óta kitéve és most az évtizedes mulasztásokat és hibákat kell jóvá tenni. És a magyar nemzet amit elmulasztott azt fokozottabb mértékben és kettőzött erővel iparkodik majd jóvá tenni.

A tulipán megtette hódító utját és ennek nyomán tömegesen dobjuk vissza az osztrák holmikát. Napról-napra mindnagjobb lesz, az el nem fogadott ausztriai portékák mennyisége. Az osztrákok immár érzékenyen érzik azon nagy és pótolhatatlan veszteséget, mely őket Magyarország felől éri, mert hiszen főpiacuk mindeddig hazánk volt, s ha nemzetünk nem ad teret az ausztriai importnak, akkor — minden tulzás nélkül — az osztrák sógorok becsukhatják boltjaikat. Hadd csukják! Legalább lassan, de biztosan terjeszkedhetünk, fejlődhetünk, haladhatunk és vagyonosodhatunk.

Az osztrákok köpködnek teli szájjal, hogy így meg úgy, ha alább nem hagyunk a tulipánnal, akkor meglátjuk majd a következményeket; általános bojkottot fog ellenünk nyelbe ütni. Nem lesz magyar termék, vagy termény, a mit Ausztriába befogadnának. De ez kell a magyarnak. Ha nem fogadják el a mi készítményeinket, akkor legalább itthon fog elfogyni; ha nem fogadják el a termelvényeinket, akkor közelebb az idő az önálló magyar vámterület megvalósítására. Mi nem ijedünk meg, tisztelt osztrák sógorok, annyira nem ijedünk meg a ránk zuduló fenyegetések özőnétől, hogy ezután még fokozottabb buzgalommal fogjuk a tulipán kultuszt üzni és még elkeseredettebb irtó-hadjáratot indítunk majd minden osztrák holmi ellen. Rövidesen elvállik, hogy ki van jobban egymásra utalva Ausztria Magyarországra-e, vagy mi az osztrákokra?

Nem kell nagy találgatás annak kiszűtésére, hogy mindenképpen, bárhog is alakulnak a viszonyok, mi kerülünk ki diadalmasan és győztesen.

A mi szép tulipánunk csodákat művelt és még csak ezután fogja igazán megmutatni, hogy mire képes.

Krónika a hétről.

— Fővárosi levél. —

(A függetlenségi párt értekezlete és lakomája. — A király Budapesten. — Az alkotmány-párt új elnöke. — Szent István szobrának leplezése. — A józsefvárosi pótválasztás.)

A függetlenségi párt helyisége bizonybizony kicsinek bizonyult; alig tudta befogadni a mintegy 250-re rugó párttagokat. Egy csomó új ember, megannyi friss tehetség. Az értekezletet Kossuth Ferenc nyitotta meg gyönyörű beszéddel, kinek beszédét igen gyakran szakították meg a fel-felhangzó éljenek. Azután egyhangulag újból Kossuth Ferencet választották meg a párt elnökévé Apponyi beszélt ezután, óriási lelkesedés mellett. Este ismerkedési lakoma volt, melynek keretében számos nagyszabású beszéd hangzott el.

Ő felsége oly hosszú idő után ismét ellátogatott a fővárosba. Fogadására a város vezető férfiai megjelentek. A közönség óriási óvációkban részesítette a rég nem látott agg uralkodót, ki nem győzte eléggé köszöntgetni a lelkes fogadtatást. A palota előcsarnokában József kir. herceg és neje fogadták a királyt, ki termeibe vonult vissza.

Az alkotmány-párt legutóbb tartott értekezletén Darányi Ignác miniszter pártelnökségi tisztségéről lemondván, ajánlatára egyhangulag Széll Kálmánt választották meg elnöknek. Kit táviratilag értesítettek erről. Ha már a főrendiházi elnökséget Széll nem fogadta el, a partelközi tisztséget valószínűleg nem fogja visszautasítani.

Nagyszabású ünnepély folyt le a ház megnyitási napjai Budán, a Halászbástyán, a hol Szent István első apostoli királyunk remek kivitelű lovasszobrát leplezték le, mely ünnepségnek szokatlan nagy fényt és pompát kölcsönzött azon körülmény, hogy ő felsége is részt vett ezen. Jelen voltak a kormány tagjain kívül, a főrendek, képviselők nagy része, valamint a közeletünk számos kitűnősége. Szent István szobrához hasonló monumentummal mindez ideig nem dicsekedhetik fővárosunk. Elmondhatjuk erről a nagyszabású remek műről, hogy mindenképpen sikerült. Alkotói: Strobl Alajos, a

Négy órakor szabadon bocsátott a pedellus, a ki azt mondta: »No most alaposan be voltál csukva.« Én azt válaszoltam, hogy nem is törődöm a bezárással. Pedig hát nem úgy gyondolkoztam, mert hiszen szörnyen unatkoztam odabent.

Hétfőn délután a rektor berontott az osztályomba és alig hogy belépett, elkialtotta magát:

— Hol a Thoma?

Én persze nyomban felálltam. Akkor aztán kezdődött a komédia. Azt mondta a rektor, hogy egy oly bűnt követtem el, a mely páratlan az iskola annaleseiben, egy oly herosztrátesis dolgot, a melynél csak a Diána-templom felgyújtása volt külömb. Gonosz cselekedetemet csak egy őszinte vallomással tudnám némileg enyhíteni.

Közben felszakította a száját, hogy látni lehet utálatos fogait, szörnyen köpködött és szeméit félelmetesen forgatta. Én azt mondtam, hogy miről se tudok, és ő erre megátalkodott hazugnak nevezett, aki az égiek boszuját hívja ki maga ellen. Majd az osztályhoz fordult és megkérdezte a fiuktól, vajjon nem tudnak-e valamit ellenem. A fiuk persze, hogy nem tudtak semmit.

Erre a tanáromnak mondta el az esetet. Azt, hogy reggel látták, hogy a rektori szoba mellett való helyiségben be volt verve az ablak, az ablak melletti kép ke-

resztül hasítva és mellette egy nagy kő, a melyet csak én dobhattam be.

A tanárom magánkivül volt. Szakálla és haja égnek meredeztek. Rám mordult és azt hallotta: »Valld be gonosztevő, hogy te tetted a gyalázatos dolgot.« Azt mondtam, hogy mit sem tudok a dologról és hogy nem tudom, miért éppen rám kennek minden gyalázatos csinyt.

A rektor megint ordított: »Jaj neked, háromszor jaj! Hiszen ha kiderül, akkor vár csak rád az igazi büntetés.«

A rektor kiment. Egy óra múlva jött a pedellus és a rektori szobába hívott. A rektoron kívül akkor a hitoktató is ott volt. A szörnyen megcsontított kép és mellette a kő egy széken voltak. A szék mellett egy kis, fekete posztóval leterített asztalka, rajta két égő gyertya és feszület.

A tisztelendő ur kezét a fejemre tette és igen nyájas volt, noha egyébkor igen ellenszenvesen viselkedett velem szemben.

— Szegény elvakult fiu — mondta — öntsd ki szivedet és valld be töredelmesen a bűnöd. Lelkiismereted megkönnyebbül és az üdvben is részesedhetsz.

— A helyzeteden is javíthatsz — tette hozzá a rektor.

— Én nem voltam — mondtam — én soha követ nem hajítottam az ablakba.

A hitoktató most nagyon boszusan tekintett rám. Majd odaszólt a rektorhoz és

azt mondta neki, hogy majd világosságot derít ő erre az esetre, van rá neki egy biztos eszköze. Odavezetett az asztalkához, közel az égő gyertyához és szörnyű ünnepélyességgel mondta:

— Most pedig az égő gyertyák közt kérdezem. A vallási óráról tudod a hamis eskü szörnyű következményeit. Kérdem, bedobtad e a követ az ablakon, igen vagy nem.

— Én nem dobtam be semmiféle követ az ablakon — mondtam.

— Felelj, igen vagy nem a minden szentek nevében.

— Nem — mondtam.

A hittanár a vállát vonogatta és azt mondta:

— Bizony, mégsem ő volt. A lát-szat csal.

A rektor erre elküldött.

Igazán örülök, hogy hazudtam és hogy nem vallottam be, hogy vasárnap este én hajítottam be a követ a rektor ablakába.

Bizonyos, hogy nem javítottam volna a helyzetemen, sőt bizonyosabb, hogy kicsaptak volna. A rektor ezt csak úgy mondta. Amde nekem is helyén van az eszem és nem fog kijátszani sem a rektor, sem a tisztelendő ur.

Fordította: SZABÓ IMRE.

szobrászművész és Fehulek Frigyes, műegyetemi tanár. Valóban e szobor nagyban fogja díszíteni a fővárost.

Nagy érdeklődéssel tekintettek a főváros nyolcadik kerületének választása előtt. Az általános választások alatt ugyanis a négy jelölt közül egy sem kapott abszolút többséget, miért is pótválasztásra került a sor Madary Gábor és dr. Nagy Dezső között. Kedden zajlott le a pótválasztás a Józsefvárosban. Mindkét párt erősen bizott győzelmében, kivált a Madary-párt biztosra vette győzelmét. A jelek is emellett bizonyítottak mert a választások megkezdésétől más napi hajnali 1/3-ig mindvégig Madary vezetett. Ekkor előnybe került Nagy Dezső s a választás bezárásáig 1/5-ig előnyben is maradt. Dr. Nagy Dezsőt 114 szótöbbséggel választották meg a Józsefvárosiak, természetesen függetlenségi programmal.

H I R E K.

A kaposvári tulipán-kert.

A nemzeti ellenállás idejében megütőközéssel tapasztaltuk, hogy a szabadelvűség hamis jelszava és uralma alatt alkotott törvényeink nem nyújtanak biztosítékot alkotmányos jogaink, szabadságunk megvédésére, sőt azok hézagossága védő palástul szolgál a hazaáruló bitangok javára.

A magyar nemzeti állam gazdaságos elveiért küzdő államférfiak egytől-egyig mindent feláldozó energiával léptek sorompóba, vérző szívvel kellett mégis tapasztalniok, hogy küzdelmük a tulengő banditákkal szemben kétes eredményű.

A magyar történelem vérrel borított lapjai számtalan példáját tüntetik fel annak, hogy hős vitézeink mellett a honleányok küzdelme sokszor elősegítette, gyakran biztosította a kedvező eredményt s valószínűleg ezen történelmi események vezérték főrangú hölgyeinket, a legelső közt özvegy gr. Andrássy Tivadarnét és őgróf Pallavicini Edénét, hogy a nemzeti küzdelemből a magyar honleányok is vegyék ki részüket s a szerény tulipán-jelvény gazdaságos elveivel olyan mozgalmat indítottak, mely a már lövésre kész abszolutizmus fegyvereit kicsavarta a magyar nemzeti állam esküdt ellenségeinek kezéből s földre borulva könnyörögték a béke balzsamáért.

Ma már más jelleget öltött a tulipánmozgalom, de a jelleg változtatás mitsem változtat annak nagyhatású működésén, hiszen a nemzeti önállóság oly szoros kapcsolatban van a nemzetgazdaság önállóságával, hogy ennek előmozdítása és megalkotása az előbbinek alapfeltételét képezi.

Épen azért a magyar tulipánmozgalmat abbahagyni, vagy felfüggeszteni vétkes könnyelműség volna.

Kaposvárott dr. Rusa Ernőné már akkor megindította e mozgalmat, midőn még akár a budapesti főrangú hölgyektől, akár más oldalról a kaposvári tulipán-kert missiójára buzdítást kapott volna, midőn pedig kegyelmes asszonyunk, őgróf Pallavicini Edéné és szeretett képviselőnk, dr. Thaly László a már 40 kaposvári hölgyből szervezett tulipán-tábor tanácsaikkal, tehetségük és befolyásukkal támogatták, a kaposvári tulipán-kert nemzeti missiója biztosítva volt s ezen alapon haladva, máris oly sikert produkált, mely a hazafiasan jótékony egyesületek bármelyikével szemben magasan lobogtatja a nemzeti trikolorot.

A tulipán jelvények árusítása, f. hó 26-án pedig a gyermek-nap jelentősége a kaposvári tulipán-kert oly fényes sikere, mely biztosítja számára azt a fényes jövőt, melyet véleményünk szerint társadalmi terén elfoglalni hivatott.

A közelebbi kilátásba helyezett gyermek-ünnep s a különféle nyilvános ünnepek biztos alapul szolgálnak arra, hogy a kapos-

vári tulipán-kert nemcsak a felebaráti szereteten alapuló gyermek-védelmet valósíthatja meg, hanem a honi ipar és kereskedelem fellendítése érdekében is közreműködhet, mert ezek a célok vannak zászlajára írva.

Figyelemmel fogjuk kísérni működését s számolunk az eredményekről.

Bérmálás Kaposvárott.

Báró Hornig Károly veszprémi megyés püspök gyengélkedése miatt a bérmálást helyette Kutrovác Ernő marciai felszentelt püspök teljesíti, ki már csütörtökön este a 7 óra 5 perckor Budapest felől érkező vonattal meg is jött kíséretével együtt. A vasutállomásnál nagyközönség várta és Sarközy Béla alispán üdvözölte a püspököt, ki a vasutól egyenesen Herbay Pál esperes-plebánoshoz hajtatott Szent-Balázásra, hol a bérmálás egész ideje alatt szállva lesz s naponként onnan jön be Kaposvárra, este pedig mindig visszatér, hogy kikerülhesse a Szulyovszky-korszakban szomorú hurré vergődött kaposvári plebános vendéglátását. A bérmálást szombaton reggel nyolc órakor kezdte meg a püspök, amikor is a Kath. Kör küldöttsége Szent-Balázásra ment eleje s onnan kísérte lovas banderiummal és hosszú kocsis sorsal Kaposvárra, melynek határánál a város előjárósága fogadta ünnepélyesen. A bérmálás még ma és holnap tart, melynek végeztével naponként a tisztelgéseket fogadja a püspök.

— **Hát ez hogy történt?** Az igazságügy-miniszter Csallay Bélát a kaposvári kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki. Csallay Rudnay ülnöke volt Pestmegye árvaszékénél, azért nem értjük a »gyomláló« igazságügy-miniszternek ezt a megütőközést keltő kinevezését, mert ez inkább »plántálás«, mint »gyomlálás«.

— **A főrendiház elnöke és alelnökei.** A király a főrendiház elnökévé Desseffy Aurél grófot, alelnökké pedig Kemény Kálmán bárót és Széchenyi Sándor grófot, volt főispánokat nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Jambrich Juliskát a napokban eljegyezte Horváth Viktor Simonfán.

— **A kaposvári állami elemi iskolai évről-vizsgálatok sorrendje:** Junius 18-án (hétfőn) a vizsga az új központi iskola összes osztályai-ban Danilovics János, Bakonyi Ferenc, Csertán Márton, Depold Béla, Gálos Ferenc, Geiszler Nep. János, Haidekker Károly, dr. Herzog Manó, Kapotsfy László, Meszlényi György, Morandini Viktor, dr. Polányi Lajos, dr. Rusa Ernő gondnoksági tagok elnökleite alatt; junius 19-én (kedd) a Széchenyi-téri iskola összes osztályai-ban dr. Zimmert József, Morandini Viktor, dr. Herzog Manó gondnoksági tagok elnökleite alatt; junius 20-án (kedd) a Petőfi-utcai iskolai összes osztályai-ban Geiszler Nep. János, dr. Rusa Ernő, Gálos Ferenc, Csertán Márton, Morandini Viktor, dr. Herzog Manó, Tarján Antal, Lonkai József gondnoksági tagok elnökleite alatt; junius 21-én (csütörtök) a sétatéri (Donner) iskola összes osztályainak vizsgálata Bakonyi Ferenc, Kapotsfy László, Mérei Kálmán, dr. Polányi Lajos gondnoksági tagok elnökleite alatt; junius 22-én (péntek) a fő-utcai (Czigli) iskola összes osztályainak vizsgálata Meszlényi György, Kapotsfy László, Depold Béla és Tarján Antal gondnoksági tagok elnökleite alatt fog megtartatni. A Te Deum és az értesítő kiosztása junius 28-án lesz.

— **Osztálymérnökség Szigetváron.** Ezelőtt 6-8 nappal egy küldöttség jart Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél Szigetvárról, hogy adna nekik a miniszter osztálymérnökséget. Alig ért haza a deputáció, a miniszter rendelete már is ott volt, hogy

kivánságuk teljesítették. Sőt a vasuti mérnökség már hivatalai berendezésén fáradozik s a napokban működését is megkezdi.

— **Harc az érettségi ellen.** Évek óta meddő és áldatlan küzdelem folyik annak eldöntése körül, hogy vajjon szükség van-e az érettségi vizsgálatokra. Megcsontosodott pedagógusok, akik az oktatási tervzet rideg és szürke szabályaiból merítik nevelési bölcsességüket, mereven ragaszkodnak ahhoz az álláspont-hoz, hogy az érettségi elkerülhetlen valami, amelyet bűn lenne eltörölni. Azzal érvelnek, hogy Magyarországon az oktatási szabadságban nyilvánul meg és a lateiner pályákra gyakran olyan emberek kerülnek, akiknek hivatottságuk nem lévén, hivatásukat nem tudják kellőképpen betölteni. Ennek az érvelésnek volta-képpen igazsága is van annyiban, hogy Magyarország tényleg a diplomás ostobaságnak legtermékenyebb talaja. De nincs igazuk a konklúzióban. Minden tanár, aki az érettségi vizsgálat további fenntartása mellett harcol, csupán önmagáról állít ki oly szegénységi bizonyítványt, amely után minden szülőnek alaposan meg kellene gondolnia, hogy az illető kezére bizza-e gyermekét. Mert hiszen a középiskolai nyolc esztendő, vagy a kereskedelmi iskolai három esztendő nemcsak elegendő, de túlságosan sok is egy értelmes és szakképzett pedagógusnak arra, hogy mérlegelni tudja, vajjon tanítványa elérte-e a továbbképzéshez szükséges érettséget. Ha nem elég, akkor az illető ur ugyancsak rossz pedagógusok könnyelműsége révén kapta a diplomáját. Ha a középiskolában a protekció, a mellék-tekingetek és a könnyűületesség nem játszanának akkora szerepet az évvégi bizonyítványok osztásánál, mint amilyent játszanak, teljesen fölösleges volna a diákot egy istenitéletszerű, lutri jellegű vizsgának, a szülőket pedig hiábavaló izgalmaknak kitenni. A legutóbbi napokban néhány városban azzal a tervvel foglalkoztak, hogy leghelyesebb volna az ország valamennyi törvényhatóságának fölliratot intézni a közoktatásügyi miniszterhez, hogy töröljék el végre a kinzó érettségi vizsgát.

K Ü L F Ö L D

Az orosz események.

Az általános politikai amneszta kérdése épenséggel nem alkalmas arra, hogy az orosz lakosság minden rétegében rokonszenves visszhangot keltsen. Különböző jelentékeny társadalmi csoportok azt hangsúlyozzák, hogy a politikai gyilkosságok épenséggel nem szűnnek meg. A táviró naponként jelentéseket hoz a vidékről, amelyek, a hivatalnokok élete ellen elkövetett merényletekről és egyéb gyilkosságokról számolnak be. Tekintettel a terrorista szervezete tagjainak kibékíthetetlen hangulatára, a kormány a társadalom békeszerető részét nem hagyhatja védelem nélkül. A kormány-nak ragaszkodnia kell a terroristák és bombavetők bírói üldözéséhez. Ami azokat illeti, akiket közigazgatási uton tartóztattak le, nagy részüket máris szabadlábra helyezték, a többieket alapos vizsgálat után fogják szabadon bocsátani. E vizsgálatnak gyors lebonyolítása közigazgatási uton akkor volna lehető, ha a rendkívüli és erősített védelmi állapotot be lehetne szüntetni, amikor lehetséges lesz az is, hogy bírói vizsgálat eszközösségek ama helységekben, ahol forradalmi mozgalom volt észlelhető. Ezt a vizsgálatot az illető helységekben, a kifejtett terrorizmus folytán nem lehet megindítani, mert még a bíróság elé idézett tanukat is megfenyegetik. A kedélyek izgatottsága épenséggel nem alkalmas a revizióra vagy a rendkívüli állapot megszüntetésére. Ez a teljes amneszta lehetetlenségére vonatkozó vélemény, ame-

lyet azok az orosz társadalmi körök táplálnak, amelyek a tényleges orosz viszonyokat higgadtan képesek megítélni.

Németország és Perzsia.

A »Standard« párisi jelentése szerint Németország és Perzsia között fontos tárgyalások vannak folyamatban, amelyeknek az a céljuk, hogy Németország $1\frac{1}{4}$ millió font sterlinges kölcsönt ad Perzsiának, viszonzásul egy, a perzsa tengeröbölben szénállomás tekintetében koncessziókat kap Perzsiától.

A reichsrathból.

Kratochwill képviselő és társainak interpellációjukban, utalással azon aggodalmakra, hogy a képviselőházat a delegációk megválasztása után elnapolják, illetőleg berekesztik, — azt a kérdést intézik a kormányhoz, vajjon az iparreform törvényjavaslatának tárgyalása, illetőleg befejezése e delegációk által nem szenved-e késedelmet, a miniszterelnök kijelenti, hogy teljesen ki van zárva a delegációk után a Ház elnapolása. A kormány tudatában az ipar-reformjavaslat nagy fontosságának, mindent el fog követni, hogy e kérdés tárgyalását lehetővé tegye.

A francia katonai büntetőtörvény.

A minapi minisztertanács hír szerint a katonai büntetőtörvénykönyv átalakításával is foglalkozott. A módosítások egyike a halálos ítéletek megszüntetése béke időben. Hír szerint a kormány azon az állásponton van, hogy béke időben haditörvényszékre egyáltalán nincs szükség.

K ö z g a z d a s á g.

A földbirtok pusztulása.

(Folytatás)

Azon előnyök, melyeket a föld nyújt, a könnyebb megélhetés utáni vágyódás egy egész ország felfordulását hozta magával. A gabonakereskedő és a szatócs, az uzorás és a marhakereskedő, a szennál és a közvetítő föld után vágyódik. Szép és nemes dolog. De a földhöz való ragaszkodása, a jövőbe vetett bizalma nem akkora, hogy megtakarított ezresein földet vegyen, hanem kapzsisága, furfangja, ferde észjárása arra ösztönzi, hogy béreljen.

Nézzük csak, mi lehet az oka annak, hogy földvételek helyett földbérletet szerez. Nagyon egyszerű oka van. A saját birtok kizsákmányolása effektív veszteség, a más birtokának kizsárolása effektív nyereség. A differencia óriási. Minden minuszra egy megfelelő plusz. A közép ut pedig sem itt,

sem ott nem vezet eredményre, nem olyanra, melyet az üzlet, a bolt, a befektetés nélküli szennáltság, a jól kamatozó uzoráskodás nyújt.

Tisztelet a kivételnek, de szomorú képet látunk, ha végignézzük Magyarországot bérleti karán. És még rosszabb lesz a jövőben. Ime néhány érdekes jelenséggel már találkoztam. A gabonakereskedés az utóbbi időben jelentékeny hasznot eredményezett. Mégsem olyant, hogy százezreket szerezhessen semmi vagyonu ember. Mit tesz hát? Hajszol protekciót, szerez egy bérletet. Ad mesés árt. Miért? Hisz tisztességes embernek ott tönkre kell mennie. És az a gabonakereskedő nevet a markába, mert az urak a jó gazdálkodáshoz mit sem értenek.

Hát ő, ki sohasem volt gazda, értene hozzá? — kérjük kételkedve. Ő érti. Nézzük csak hogyan. Valamely környék gazdája, legyen az bárki, bizonyos tekintélynek örvend. Ezt jól tudja az élelmes kereskedő. Ő most az egyszerű gabonás uraság lett. Az uraságnak mindenbe van beleszólása. Három-négy község ügyeibe beleszólhat. A három-négy község egy csapásra az ő embere. A községek szomszéd községei is. És így lesz egy »uraság« gabonakereskedő és egy gabonakereskedő »uraság.« Vajjon mi lesz a birtok: egy közraktár, mely előleget ad a gabonára, vagy egy gabonakereskedő magtárhelyisége. Akár ez, akár az lesz, bizonyára egy 12–15 évre kötött határidő-üzlet, összekötve egy földzsarló intézettel. Ott buza és buza fog teremni 15 éven át, aztán nem fog teremni semmi.

Láttam olyan esetet is, hogy bérlő pálinkamérést és szatócsboltot rendezett be, a munkásait nem engedte el soha a birtokról, úgy, hogy még a vasárnapot is ott töltötték. És tudom biztosan, hogy munkás arról a birtokról napszámot el nem vitt.

Az esetek egész légióját tudnám felsorolni, de ez a kettő is elég a tények megvilágítására. A földbirtokos osztály érdeke, hogy, tegyen valamit ebben az ügyben. Pedig könnyen segíthetne ezen a bajon. Számos bérlet kiadandó ebben az országban, csak egyszer határozzák el a birtokosok, hogy csak olyan bérlők reflektálhatnak, kik gazdasági tanintézetet végeztek, vagy akik igazolni tudják, hogy 15 éve bérlők.

Ha ezt az egyszerű eljárást követnék birtokosaink, 20 év múlva nem volna olyan gazdája ennek az országnak, ki ne volna méltó arra, hogy számottevő legyen a gazdátársadalomban.

(Vége.)

Felelős szerkesztő: Dr. Rusa Ernő.

Laptulajdonosok:

Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

Mit igyunk?

Az elsőrendű természetes szén-savas natrontartalmú ásványvizet, amohai

kitűnő szere a legkülönfélébb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek.

Vegyi vizsgálatok s ajánlatok az Ágnes-forrást az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszerre tették s hamarosan óriási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Kétly, dr. Stamborszky, dr. Berger, dr. Naundorf, dr. Borchardt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Mosetig, dr. Rust, dr. Verner, dr. Gebhardt, dr. Balog, dr. Varga, dr. Szabó, dr. Scipades, dr. Moravesik, dr. Glaser, dr. Markosfalvi stb.-ektől, a kik az Ágnes-forrást a legmelegebben ajánlották: ideges gyomorhajóknál, chronikus gyomorfuruknál, főleg karlsbadi kura után, esontlágnyulásnál, angolkórnál, vese- és hólyagbetegségeknek, étvágytalanságnál, vérszegénységnek, mint óvszer fertőző betegségek ellen (typhus, cholera stb.) Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szén-savval telített viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

a) 2-10
ÁGNES-

forrást, mert föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dus szén-savtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyosknál fogva

Kedvelt borviz!

Legjobb mellékkereset

nők és családok részére. Egy helyen és egy háztartásban se hiányozzék az eredeti

„Styriai“ kötőgép

Árjegyzék ingyen. — Kedvező fizetési feltételek.

Első styriai kötőgépgyár

magyarországi képviselője,

FOGL J. L. műgépész

Budapest, VI. Csengery-utca 54.

Most jelent meg

A szőlőtőke helyes metszése s annak okszerű nyári kezelése

című számos ábrával ellátott s 80 oldal terjedelmű könyv, a könyvhöz fűzött 4 külön rajzmelléklettel.

Írta:

Saary Ákos

kerületi szől. és bor. felügyelő

Kaposvár.

Bolts ára: fűzve I kor., vászonkötésben I kor. 30 fill. A szerzőnél megrendelve darabonként 20 fillérral olcsóbb.

A „Mészárosok és Hentesek Lapja“ és „Állatkereskedelmi Ujság“ kiadásában megjelent a

Vásári zsebnaptár

Husipari és Állatforgalmi Évkönyv 1906-ra

és az előfizetők az idén is teljesen ingyen kapják meg.

Tartalmazza: A fontosabb országos és havi, valamint heti állatvásárokat az év minden napjára pontosan átszámítva A fontosabb állategészségügyi rendelkezéseket, az év folyamán felmerült újításokkal kibővítve. A fontosabb állatforgalmi tudnivalókat. A magyar és a külföldi állatpiacok kiviteli módozatait és az üzlet szokásokat. — A szavatossági időhatárokat. A fővárosi állatvásárok szabályait és díjait A vágóhídi és husvizsgálati szabályokat A fogyasztási adót. Az ipartörvénynek a husiparra vonatkozó rendelkezéseit. Továbbá a husipar és állatforgalom körébe tartozó összes tudnivalókat, jegyzéknaplót stb.

Előfizetési ára: félévre 6 kor. Az Évkönyvet csak előfizetők kapják meg, könyvpiaca egyáltalán nem kerül.

A „Mészárosok és Hentesek Lapja“ és „Állatkereskedelmi Ujság“ kiadóhivatala BUDA PEST, IX., Ferenc körút 13. sz. alatt van.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a COZAPOR-ból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZAPOR ly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZAPOR a családok ezreit békítette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szégyen és becsatlenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

416. sz.

INGYEN PRÓBA.

Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendőek.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 416.)

92. Chancery Lane,
London, Anglia,

RÓZSA JÁNOS

Kaposvárott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legujabb gépekkel felszerelt

vegyszeti ruhatisztító
és gőzműfestő intézetét,

mely bármelyik külföldi gyárral felveszi a versenyt.

Nálam tisztított ruhákért jótállok, hogy a foltok nem ütnek vissza.

Kérem a modern vegytisztítást ne tessék a szabófolt tisztítással összetéveszteni.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

SZÉNÁSSY BÉLA magyar gyártmányú szabadalmazott

Árpád rajzeszközök,

a legjobb rajzeszközök és körzők,

melyek Kaposvárott kaphatók 15-22

Hagelman Károly

könyv- és papirkereskedésében,

ugyszinte az országban levő papirkereskedésekben.

Völgyi János

szijgyártó és nyerges

K A P O S V Á R, fő-utca 51., Mayer kocsigyárral szemben.

Ajánlja finoman elkészített kocsizó (jukker) és erős gazdasági igás lószerszámjait, tiszturi és szabályszerűen készített és civil nyereg felszereléseit, továbbá mindennemű lovaglási és vadászati cikkeket nagy választéku ostor és ostornyelek, számszám fényfestékeket és zsiradékokat.

Minden e szakmába vágó javításokat akár általában (évszámra), akár legkisebb részletekben jutányosan és pontosan teljesítik. Levélbeli rendelésekre, esetleg kérdésekre rögtön és kimerítően válaszolok.

TAKY FERENCZ

okl. gépész, villany- és vízvezetékszerelő
KAPOSVÁR, KORONA-UTCZA 14. SZ.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a jelen kor igényeit teljesen kielégítő

villany, vízvezeték, telefon
és villamos-csengő felszerelésére, valamint bicikli, varrógép, villany- és benzinmotor, ugyszintén mindenemü mechanikai gépek javítására

Electrotechnikai Műhelyt

rendeztem be.

A városi villanytelep szolgálatából kilépve, ezen nagyszabású műhely felállítására azon cél vezérelt, hogy bő tapasztalataim és szaktudásom révén városunkban egy oly iparágat honosítsak meg, melyet a nagyközönség eddig nélkülözni volt kénytelen.

A villamos világításnál előforduló zavarokat a leggyorsabban és legjutányosabban eszközölöm.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Taky Ferencz

okl. gépész, villany- és vízvezetékszerelő.

Magánvízvezetékek felszerelését igen jutányos áron vállalom el.

Hagelman Károly

könyvnyomdájában

egy
tanuló
felvétetik.

A híres

Angyal készítmények.

Angyal köszvényeszes (egy üveg elhasználása után biztos hatás) üvegje 2 kor.
Angyal kenőcs (bőrviszketeg, bőrkétség ellen) (tégelye 3 kor.

Angyal fagysszesz (fagydagánatok ellen) üvegje 2 kor.

Számtalan hálelevél.

Raktár Ausztria-Magyarország részére az egyedüli készítő:

Angyal gyógyszerár Hatvanban.

TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszertárában B-Pest, Király utca 12 és Andrássy-ut 26.

Postai szétküldés naponta!

Ravas róka

az ember mégis, hogy a

**Ceres-
étel-
zsírt**

(kókuszdíókból) is feltalálta. Minden étel, mit vele készítünk, könnyen emészthető és jóízű.

Schicht György „Ceres” tápszer-művek osztálya, Aussig E/m.

6

MPATERMANN

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek

e lap

kiadóhivatalában.

Morgos József

elsőrendű polgári-, papi- és katonai egyenruha-szabó
Kaposvár, a megyeház mellett.

Ajánlja nagyválasztékban felszerelt raktárát a legkitünőbb honi és angol szövetekből. Disz-
magyar öltönyök és liberiák legjutányosabb ár mellett készítettnek.